

Lícený klid a mír v obci naší datuje se do doby, kdy u nás založena byla skupina venkovské omladiny. Do doby té nebylo vůbec u nás známek o nějaké straně klerikální neb pokrokové. Jména obě byla snad mnohým většinou neznáma, ačkoliv dleli tehdy v Litenčicích tíž občané, kteří jsou tam dnes. Kulturní činnost v obci vedl tehdy Čtenářský spolek a zejména spolek divadelních ochotníků, jichž členové byli většinou členy spolků obou. Spolky tyto, prosty všeho náteru politického, soustřeďovaly v sobě členy jen čistě za účelem zábavným a vzdělávacím, o čemž svědčí celá řada zábav a div. představení předních našich českých dramatických spisovatelů a jak nasvědčovaly tomu také četné návštěvy z dalekého širokého okolí bez rozdílu stran politických. Zábavy tyto tkví dosud všem v milé upomínce.

To ovšem nebylo vhod tehdejšímu kaplanu P. J. Herodkovi, který, ač jinak byl milým knězem i společníkem, založil, aniž by k tomu měl příčinu, zmíněný spolek omladiny, do něhož vlákal některé členy, ba možno říci většinu tehdejších členů spolku divadelního. Jsme daleci toho, abychom byli proti zakládání spolku, v němž mládež po vyjití školy má se vychovávat. Rozhodně však musí každý odsouditi „výchovu“ mládeže, která neděje se způsobem přiměřeným jejího věku a kterou se mládež jako muži dospělí vychovává a používá se k propagandě a účelům některé politické strany.

Tím povstaly v Litenčicích, městečku to malém, dva divadelní spolky, tím učiněny počátky rozkolu v životě spolkovém, veřejném, ba i společenském. Znenáhla utvářely se dvě strany a obecenstvo návštěvami div. představení zřídilo se na dva tábory, na tábor katolický, jak se mladíci ve spolku omladiny titulovali, a na tábor pokrokový, jak nazvali spolek a návštěvníky divadelního spolku ochotníků. Tím byl kulturní program změněn znenáhla v program politický, čemuž nasvědčovaly výroky svědky dokázané, že spolek omladiny založen byl na zničení spolku ochotníků z důvodů politických. —

Po odchodu P. Herodka přistěhoval se k nám nynější kaplan P. J. Novák. Jeho osobou, pravých poměrů našich v obci jak minulých tak i přítomných úplně neznalou, jednostranně informovanou, změnila i zostřila se činnost mladíků ve venkovské omladině, čímž již rozrušený život spolkový i veřejný rozčeřil se do nebyvalé míry. O činnosti a výbojnosti těchto mladíků, soustředěných pod vůdcovstvím P. Nováka, mladíků sotva škoře odrostlých, jimiž řádní a vážení občané byli přímo insultováni, není úkolem naším se rozepisovati. —

V Litenčicích, kde druhy o životě spolkovém, veřejném, národním i politickém rozhodovali vážení a usedlí občané, stali se pány situace nezletilí, škoře sotva odrostlí mladíkové. Smutný to věru úkaz, ale pravdivý! Varovného hlasu, aby povolání činitelů tehdejší zavčas přitřž tomu učinili nebylo dbáno, ba naopak byli z vlivných stran ještě podporováni a podceňováni, jak možno fakty dokázati. —

Přirozený následek toho byl dle známého „tlak budí protitlak“ založení „Sokola“, jehož účelem mělo býti alespoň částečné paralysování činnosti mladíků z omladiny. Leč sotva byl dán do veřejnosti hlas o založení „Sokola“, dáno bylo heslo: „Sokol“ se musí rozbit, dříve než bude založen. Následkem toho opět bylo založení „Orla“. Veškeren boj, jenž dosud jen ve zdech městečka se odbýval, přenesen do veřejnosti, do novin. Napadání nájezdy osobními občané v popředí obce i života, i úřadů veřejných stojící, kteří při založení „Sokola“ účastníci byli, tisknuty pamflety, které kolportovány v městě i okolí, skládány na ně nápěvy, jež ve ve-

řejných místnostech zpívány atd. Věci dostoupily toho vrcholu, že měly v soudní dohru a mladíci odsouzeni pro urážku na cti a nedovolenou kolportáž hanopisů.

Veškeren boj přenesl se nyní na jednotu „Sokol“ a od té doby Jednota i jednotliví její členové, ba i přátelé Sokolstva znovu napadáni a tupeni veřejně v novinách, ba v poslední době došlo to tak daleko, že veřejně v listech vyhlášen byl bojkot na jednotlivé členy „Sokola“ z řad obchodních a živnostenských. Potud všeobecně!

A nyní, jako členové a zakladatelé jednoty sokolské z řad inteligence, rolnictva a živnostnictva, jsme povinni veřejně prohlásiti, že Jednota naše jako část celku té velké Č. O. S., která již po 50 roků od založení svého po vlastech českých i v daleké cizině koná jen povinnosti národní za účelem tělesné i mravní výchovy lidu českého, není politickým spolkem žádné strany, je čistě spolkem národním, není též spolkem účelům církevním neb náboženským sloužícím, neboť jak soustřeďuje pod prapor svůj členy různých politických přesvědčení, tak může soustřeďovati pod prapor svůj členy různých vyznání náboženských. Jest tedy spolkem čistě národním ve smyslu svobodomyslném, pokrokovém. Jednota naše, jejíž stanovy místopředsedstvím povoleny a schváleny byly, pohybuje se čistě v mezích těchto stanov jako spolek nepolitický. Nikdo nemá tudíž práva, aby do činnosti této jednoty v mezích stanov se pohybuje se pletl, jí v činnosti překážel, neboť konala-li by co proti stanovám spolkovým, jsou zde příslušné úřady politické, pod jejich dozor patří, aby zákonně proti přehmatům vystoupili.

Jednota naše neláká nikoho do svého středu, neboť nemůže býti každý členem Jednoty, a kdo vstupuje a stává se jejím členem, musí si uvědomiti, že stává se členem toho velkého, organizovaného tělesa a že běže na sebe povinnosti, jež přísně stanovy, kázeňský řád, instrukce Č. O. S. mu plniti velí. Jednota nezná rozdílu stavů, tam inteligent, rolník, živnostník i dělník jsou si rovnými a jdou za hesly: „Volnost, rovnost, bratrství“. Proto, kdo necíti se býti silen a povolán zachovávat to, co stanovy spolkové, kázeňský řád a čest sokolská i ostatní předpisy mu káží, udělá lépe, když vůbec do jednoty nevstoupí, aby ušetřil jí nepříjemné povinnosti vylučování členů, jež stanovami spol-

ce Č. O. S. mu plniti velí. Jednota nezná rozdílu stavů, tam inteligent, rolník, živnostník i dělník jsou si rovnými a jdou za hesly: „Volnost, rovnost, bratrství“. Proto, kdo necíti se býti silen a povolán zachovávat to, co stanovy spolkové, kázeňský řád a čest sokolská i ostatní předpisy mu káží, udělá lépe, když vůbec do jednoty nevstoupí, aby ušetřil jí nepříjemné povinnosti vylučování členů, jež stanovami spolkovými a instrukcemi Č. O. S. v případě tom zřejmé jsou vytknuty a jež nemá práva nikdo nepovolany kritisovali nebo dokonce se směšňovali, neboť, koná-li jednotlivec nebo spolek to, co předpisy a stanovy mu káží, nekoná nic nečestného, ani bezcharakterního, nýbrž používá svého práva a koná svou povinnost. Rady naše nejsou vratké, ani malé, jak svědčí vzrůst a počet členů. Jednota naše stojí na pevných a mravních základech, které nezdolá nikdo. Jednota naše nemá v sobě též těch „kazimírů“, ani neprovozuje té „blahodárné činnosti“, jež jí pp. dopisovatelé posledního článku „Pozorovatele“ přisuzují.

Jsme daleci toho, abychom se vynášeli za neomylné a sneseme rádi tam, kde chybíme a chyba nám dokázána jest, i veřejné kritiky bez reptání, neboť v tak rozháraných poměrech je těžko zůstatí neomylným. Ale to, co jednotě naší od nepřátel se přisuzuje a za činy politické prohlašuje, jest jen akt čistě sebeobraný, neboť jako každý jednotlivec, tak i spolek má právo tam, kde se mu děje příkoří, v mezích svých stanov se brániti.

Proto prohlašujeme: Kdyby nebylo bývalo spolku katolické omladiny, nebylo by v Litenčicích „Sokola“ ani „Orla“ a klidné poměry našeho městečka nebyly by rozrušeny.

Zároveň končíme tímto veškeru polemiku novinářskou a dopisovatelům „Pozorovatele“ v zájmu konečného klidu a míru v obci radíme, aby i oni působili na své přívržence, aby i tito činnost svou omezili na působnost svých stanov. Chtějí-li však činnost spolků, jednotlivců i život veřejný kritisovali a výtky činiti, nechť udají patřičné důvody a podepíší se plným jménem; uznáme-li je za hodny polemiky, jsme ochotni s nimi polemisovali. Jinak pokládáme každou polemiku anonymní za nečestnou.

V Litenčicích, 8. listopadu 1910.
Leopold Smažinka, starosta. Leop. Jašek, rolník a II. radní. Skácel Antonín, rolník a III. radní. MUDr. Jaroslav Svoboda, obvodní a vrchní lékař, starosta „Sokola“. Jaroslav Juřina, kovář, mistr a předseda spolku div. ochotníků. Josef Sindler, t. č. předseda společenstva živnostnictva a Čtenářského spolku. Josef Bednařík, rolník a místopředseda dobrovolných hasičů. Miloslav Munclinger, řezbář, velitel hasičské jednoty, jednatel „Sokola“ a divadel. ochotníků.